

АЛФА БК УНИВЕРЗИТЕТ БЕОГРАД
ФАКУЛТЕТ ЗА МЕНАџМЕНТ У СПОРТУ

НАУЧНО - НАСТАВНОМ ВЕЋУ

На основу одлуке Научно - наставног већа Факултета за менаџмент у спорту у Београду, именована је Комисија за преглед и оцену докторске дисертације под насловом: **„Историјска перспектива управљања организационим облицима система физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године“**, кандидата мр Саше Вајића, у саставу:

1. Редовни професор др Виолета Шилјак, ментор, Факултет за менаџмент у спорту, Алфа БК Универзитет, Београд.
2. Редовни професор др Драган Животић, члан, Факултет за менаџмент у спорту, Алфа БК Универзитет, Београд.
3. Редовни професор др Слађана Мијатовић, члан, Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета Београд.
4. Доцент др Драган Стрелић, члан, Министарство одбране Републике Србије, Сектор за људске ресурсе, Војна академија - Катедра за физичку културу, Универзитет одбране Београд.

Након увида у садржај и структуру докторске дисертације, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Саша М. Вајић је рођен 11.07.1975. године, у Крушевцу, Република Србија. *Основну школу и Гимназију* завршио је у Ћуприји са одличним успехом. Школовање је наставио у Београду, где је 1999. године, завршио *Факултет физичке културе* са просечном оценом 8.51. *Вишу школу за спортске тренере* у Београду - смер фудбал, завршио је 2001. године са просечном оценом 8.87. На Факултету физичке културе је положио *стручни испит* 2003. године са одличном оценом (5). У септембру 2008. године је завршио при Фудбалском Савезу Србије *тренерску специјализацију* и добио

међународну лиценцу (*FA Coaching License UEFA B*) за рад са млађим категоријама у фудбалу. На Факултету спорта и физичког васпитања у Београду положио је све испите на последипломским студијама са просечном оценом 9.33. Магистарски рад, под називом *Увођење, развој и реализација организационих облика физичког васпитања у Копненој војсци Југословенске народне армије у периоду 1945-1995*, одбранио је на Факултету спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду, 10.10. 2014. године.

У Министарству одбране РС, односно на Универзитету одбране - Војна академија, ради од 17.12.2001. године, где је после одрађеног приправничког стажа засновао стални радни однос као наставник у Катедри физичке културе, на предмету *Опита физичка припрема*. Од 2002. године - *инструктор је скијања* на Војној академији. Био је *тренер репрезентације Војске Југославије у фудбалу* 2002. године (пријатељска утакмица са ФК Партизан) и *репрезентације Војске Србије* 2009. године (међународна пријатељска утакмица са FC Al Quwa Al Jazira - члан Премијер лиге Ирака). У току 2003. и 2004. године био је *стручни организатор Београдског маратона (старт зона)*. У периоду 2004-2013. године био је *тренер млађих категорија у фудбалу у Спортском клубу Кариоке Београд*. Од 2004. до 2009. године радио је као *тренер млађих категорија у ФК Београд*. У априлу 2009. године био је *стручни организатор 1. ЦИСМ ФИФА фудбал куп-а у Београду*, а у јуну 2009. године био је *стручни организатор на Универзијади у Београду (атлетика - тренинг зона)*. Учествовао је у техничкој организацији European Cross Country Championships Belgrade 2013. године. Од почетка 2014. године ангажован је у атлетској школи АК Црвена звезда Београд као тренер млађих категорија. Указом министра одбране 16.03.2016. године додељена му је војна спомен медаља за изузетне резултате у служби за исказану храброст у спасавању људских живота.

Кандидат мр Саша Вајић, од својих објављених радова Комисији је ставио на увид следеће:

- Вајић, С. (2014). *Увођење, развој и реализација организационих облика физичког васпитања у Копненој војсци Југословенске народне армије у периоду 1945-1995*. Магистарски рад. Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
- Вајић, С., Вукашиновић, В., & Стрелић, Д. (2015). Селекција кандидата за упис на Војну академију према физичким способностима. У: Шиљак, В. (уред.) (2015). Зборник радова, 11. Међународна научна конференција: „Менаџмент, спорт,

- олимпизам“ (странице 189-197). Београд: Факултет за менаџмент у спорту Алфа Универзитет.
- Вајић, С., & Вукашиновић, В., (2016). Облици физичког васпитања у оружаним снагама СФРЈ у периоду 1945-1992. године. У: Шиљак, В. (уред.) (2016). 12. Међународна научна конференција: „Образовање у спорту“ (страница 68). Београд: Факултет за менаџмент у спорту Алфа БК Универзитет.
 - Главач, Б., Допсај, М., Ђорђевић-Никић М., Вајић, С., Маринковић, М., & Недељковић, Ј. (2013). Телесна висина, телесна маса и индекс телесне масе регрута и кадета у Србији 1898. и 2013 године. У: Недељковић, А. (уред.) (2013). Међународна научна конференција: „Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих“ (стр.141).Београд: Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Београду.
 - Мијатовић, С., & Вајић, С. (2014). Настава физичког васпитања у основним школама Кнежевине и Краљевине Србије. У: Шиљак, В. (уред.) (2014). 10. Међународна научна конференција: „Изазови савременог менаџмента у спорту“ (стр. 65). Београд: Факултет за менаџмент у спорту Алфа Универзитет.
 - Шиљак, В., Шиљак, Л., & Вајић, С. (2014). Такмичарски програм Олимпијских игара кроз историју. У: Шиљак, В. (уред.) (2014). 10. Међународна научна конференција: „Изазови савременог менаџмента у спорту“ (стр. 114). Београд: Факултет за менаџмент у спорту Алфа Универзитет.
 - Главач, Б., Ђорђевић-Никић, М., Максимовић, М., Стрелић, Д., & Вајић, С. (2015). Животне навике, морфолошки и моторички развој ученика Војне гимназије током четворогодишњег школовања. У: Касум, Г. (уред.) (2015). Међународна научна конференција: „Ефекти примене физичке активности на антрополошки статус деце, омладине и одраслих“ (стр.116). Београд: Факултет спорта и физичког васпитања.
 - Вукашиновић, В., Стрелић, Д., Вајић, С., & Главач, Б. (2016). Програм гимнастике у обуци војних структура Србије од 1850. године. У: Живановић, Н. (уред.) (2016). 3. Међународна научна конференција: „Антрополошки и теoантрополошки поглед на физичке активности од Константина Великог до данас“ (страница 41). Копаоник: Факултет спорта и физичког васпитања Лепосавић и ФИЕП.

ПРОЈЕКТИ:

- Пројекат Катедре физичке културе Војне академије (2013-2017):

Валидација модела за проверу физичких способности и функционалних могућности професионалних припадника Војске Србије - пројекат Катедре за физичку културу Војне академије, Универзитета одбране и Министарства одбране РС.

ОСТАЛО:

- Ментор при изради дипломског рада кадету 131. класе смер пешадија Стефану Маринковићу, 2010. године на тему: *Физиолошки аспекти аеробног рада кадета фудбалске секције Војне академије применом модела издржљивости.*
- Члан комисије за одбрану дипломског рада кадеткиње 135. класе смер пешадија Ана - Марије Шкиљо, 2014. године на тему: *Анализа студијског програма из области физичког васпитања примењена на 135. класу Војне академије.*

2. ПРЕДМЕТ, ПОЛАЗИШТА И ЦИЉЕВИ ИСТРАЖИВАЊА

Кандидат је у дисертацији навео да је поред развоја војне опреме, наоружања и технологије, војник као појединац или део колектива, остао и даље најважнији и одлучујући фактор у извршавању задатака у миру и у рату. Успешно дејствовање војних лица у сложеним условима приликом реализације задатака, захтевале су велике физичке способности. У складу са наменом оружаних снага, пред професионалне припаднике војске се поставља циљ - да поседују, развијају и одржавају одређене физичке способности на високом нивоу. У Војсци Србије поред редовне војно-стручне обуке ове способности се развијају једино кроз планску и систематску физичку обуку (физичка обука у Војсци Србије обухвата физичко васпитање, спорт и спортску рекреацију.).

Општи циљ физичке обуке у Војсци Србије је спровођење трајног и системског процеса обучавања и увежбавања, применом различитих облика физичке активности који доприносе физичком развоју и одржавању физичких способности професионалних припадника војске. Посебни циљеви физичке обуке, огледају се у достизању и одржавању прописаних стандарда индивидуалних физичких способности, потребних за успешно извршавање задатака јединица и установа Војске Србије, као и развијање и одржавање здравственог стања и физичко испољавање личности.

Посматрајући период после Другог светског рата (1945. године) у систем обуке и васпитања припадника Југословенске армије ушла је и област физичког васпитања чију окосницу су сачињавали *јутарње вежбање, час физичког вежбања* и у слободно време *спортска такмичења*. Поред уведених организационих облика у систему физичког васпитања после ратних дешавања 1945. године и увођења првих организационих облика дошло је до периода стабилизације постојећих организационих облика све до 1972. године (*јутарње вежбање, час физичког вежбања, час физичке обуке за старешине, провера физичких способности, слободно поподневно вежбање, спортска делатност и јавни наступи (такмичења, слетови, штафете)*). Тек 1973. године били су уведени нови организациони облици: *спортски дан, слободне спортске активности и рекреација, кондиционо вежбање, физичка обука у склопу војно-стручне обуке и јавни наступи* као посебан организациони облик физичког васпитања. До 1995. године није било промена у систему физичког васпитања по питању организационих облика, да би

од 1995. године била уведена *теорија и методика физичке обуке*, а укинута кондиционо вежбање и јавни наступи као организациони облици физичког васпитања у Војсци Југославије (назив *оружаних снага* у периоду 1992-2002. године). У току 2011. године, новим *Упутством за физичку обуку* у Војсци Србије уводи се *физичко вежбање у области индивидуалне обуке, физичко вежбање у области колективне обуке и физичко васпитање ученика, кадета и слушалаца*.

Кандидат Саша Вајић је на прегледан начин приказао да су *програмски садржаји физичког васпитања у војсци*, имали своју основу у упутствима и приручницима за физичко васпитање који су се мењали периодично у зависности од потреба армије и државе у датом тренутку. У периоду 1945-1960. године примењивала су се разна упутства и приручници који су били утемељени на материјалима Армије СССР-а, нарочито одмах након завршетка Другог светског рата. У каснијем периоду, тачније од 1960. године, на снагу ступа јединствено *Упутство за телесно васпитање* које је имало практичну примену до 1973. године, када излази ново *Упутство за физичко васпитање у ЈНА*. У току 1986. године, Савезни секретаријат за народну одбрану издаје ново *Упутство за физичко васпитање у оружаним снагама* које је важило до 1995. године, односно до издавања *Упутства за физичку обуку у Војсци Југославије*. Поред измена и допуна постојећег упутства у току 2003. године, тек 2011. године на снагу ступа ново *Упутство за физичку обуку у Војсци Србије* које важи и данас.

Кандидат истиче да се истраживање бавило историјском перспективом управљања организационим облицима система физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године и подељено је на следеће периоде:

- организациони облици система физичког васпитања у Југословенској армији у периоду 1945-1950. године;
- организациони облици система физичког васпитања у Југословенској народној армији у периоду 1951-1992. године;
- организациони облици система физичког васпитања у Војсци Југославије у периоду 1992-2003. године;
- организациони облици система физичког васпитања у Војсци Србије и Црне Горе у периоду 2003-2006. године;
- организациони облици система физичког васпитања у Војсци Србије у периоду 2006-2014. године.

Оваква подела извршена је на основу систематских и организационих промена које су се дешавале кроз историју Војске Србије, као правног наследника свих армија на простору бивше СФРЈ у периоду 1945-2014. године. Своју организациону основу Војска Србије је имала у Југословенској армији, Југословенској народној армији, Војсци Југославије и Војсци Србије и Црне Горе. Наведени периоди, тачније њихови почеци, су се поклопили са реформама унутар система војске и са настанком нових држава на територији бивше СФРЈ.

На основу наведених чињеница *предмет истраживања* обухвата организационе облике система физичког васпитања у процесу обуке Војске Србије у периоду 1945-2014. године.

Циљ истраживања је био утврђивање начина реализације организационих облика у систему физичког васпитања у процесу обуке у војсци у периоду 1945-2014. године и анализа управљања организационим облицима у оквиру система физичког васпитања у наведеном периоду.

Задачи истраживања:

- прикупљање и анализа планова и програма физичког васпитања који су се користили као основни елемент у оквиру борбене обуке и васпитања војника и јединица у војсци у периоду 1945-2014. године;
- да се са историјског становишта анализирају упутства и приручници за физичко васпитање у периоду 1945-2014. године, на основу којих се вршило планирање и програмирање физичког васпитања у војсци;
- утврђивање чињеница и начина успостављања система физичког васпитања у војсци после Другог светског рата;
- да се утврди на који начин су се уводили и развијали организациони облици физичког васпитања и на који начин су се планирали у процесу обуке у војсци у периоду 1945-2014. године;
- прикупљање података и чињеница у вези са школовањем и усавршавањем кадрова из области физичког васпитања, сагледавајући и материјалне ресурсе који су се користили у успостављању, управљању и реализацији система физичког васпитања у војсци у периоду 1945-2014. године;
- анализа програмског садржаја и фонда сати у систему физичког васпитања у процесу обуке у војсци у периоду 1945-2014. године.

3. ЗНАЧАЈ И АКТУЕЛНОСТ ИСТРАЖИВАЊА

У овом поглављу кандидат Саша Вајић наводи да се систем физичког васпитања у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године, може посматрати као део обуке и васпитања који се одвијао у условима армијске организације и пре свега, за њене специфичне потребе. По завршетку Другог светског рата, оружане снаге Демократске Федеративне Југославије су биле у фази стварања и прилагођавања обуке и васпитања условима које су диктирали пре свега материјални и организациони аспекти у којима се Југословенска армија (од 1951. године ЈНА) тада развијала. Сам назив физичко васпитање у војсци (ЈА, ЈНА, ВЈ, ВСЦГ и ВС) је обухватао широк простор који се може слободно, из данашњег угла, назвати физичка култура. У периоду 1945-2014. године, у војсци, у употреби су били различити називи за физичко васпитање: фискултура, телесно васпитање, телесно вежбање, физичко васпитање, физичко вежбање, физичка обука.

Значај целокупног истраживања у наведеном периоду огледа се у истицању места и улоге физичког васпитања у склопу општег васпитања у војсци у наведеном периоду и приказивању начина извођења физичког васпитања у процесу обуке у складу са постојећим условима, а све у обиму неопходном за развијање такве физичке способности и увежбаности код војних лица која им је била потребна за извршење задатака у миру и рату. Значај овог истраживања је и сагледавање историјских чињеница и њихово анализирање са историјског аспекта из области физичке културе у смислу организације, управљања и структуре унутар целине каква је Војска Србије, узимајући у обзир специфичност војне професије и струке. Целокупан процес истраживања је важан ради добијања валидних и проверених закључака неопходних усавршавању и даљем развијању структуре, као и унапређењу управљања организационим облицима у систему физичког васпитања (обуке), у смислу решавања нових задатака и изазова који се постављају пред Војску Србије данас. Посебан значај овог истраживања је тај, што до сада ниједно истраживање из области физичке културе у војсци није било опредељено према расветљавању недоумица и утврђивању чињеница везаних за увођење, развој и реализацију организационих облика система физичког васпитања у Војсци Србије у овако дугом временском периоду.

Такође, кандидат Саша Вајић је указао на теоријски значај овог истраживања које се може посматрати као покушај утврђивања нових праваца и смерница по питању физичке обуке у војсци. Имајући у виду све врсте задатака који се постављају пред

припаднике Војске Србије, могуће је да закључна разматрања овог истраживања буду основа за будућа истраживања из области физичке културе у процесу обуке у Војсци Србије, а и шире. Сигурно је да ће истраживање историјске перспективе управљања организационим облицима система физичког васпитања по питању планирања, организације, управљања људским ресурсима, руковођења и контроле у наведеном периоду, допринети бољем и тачнијем сагледавању процеса обуке у једном великом систему као што је војска.

Актуелност овог истраживања огледа се у чињеници да целокупан процес обуке у војсци, заснован на анализи система физичког васпитања кроз дате периоде, треба да допринесе изградњи здравог, свестрано развијеног човека, способног за рад и одбрану земље. Савремени изазови, ризици и претње постављају пред Војску Србије нове задатке за које је неопходан висок ниво војностручне и физичке обуке. Честе промене и новине које се јављају у области војне науке и ратне вештине захтевају сталан процес праћења савремене војне обуке и тежњу ка сталном усавршавању. Ефикасно извршавање задатака подразумева висок ниво физичке припреме војника, што је предуслов за квалитетно увежбавање појединаца и јединица у извршавању војностручних задатака. Војска Србије данас, учествује у изградњи и очувању мира у региону и свету и кроз међународну војну сарадњу и мултинационалне операције, што поред извршавања основних задатака представља безбедоносни и тешки изазов ширих размера. Зато је обука у Војсци Србије плански и систематски организован процес стицања знања, вештина, навика и развијање психофизичких и моралних особина личности неопходних за извршавање задатака на безбедан начин, у миру, ратном и ванредном стању. Данас физичка обука у систему Војске Србије представља основу за даљу надградњу и усавршавање сваког професионалног припадника војске, те се ова обука сматра веома важном при реализацији свих задатака у војној служби. Савремен систем обучавања професионалних припадника Војске Србије биће основа даљег напретка у процесу обуке, те је неопходно и у систему физичке обуке увести новине засноване на научноистраживачким резултатима добијеним у процесу обучавања или вредновањем резултата обуке.

4. ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА

На основу полазишта, предмета, циљева и теоријско методолошких истраживања дефинисањем релевантних библиографских извора, кандидат је дефинисао три хипотезе:

- ✓ Х1 - У процесу обуке Војске Србије у периоду 1945-2014. године постојали су организациони облици физичког васпитања, који су имали утицај на развој структуре и реализацију система физичког васпитања у војсци.
- ✓ Х2 - Циљеви из области физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије су се заснивали на примени Упутства за физичко васпитање у ВС у периоду 1945-2014. године на основу којих су формулисани планови и програми физичког васпитања у процесу обуке.
- ✓ Х3 - Реформе спроведене у области физичког васпитања у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године, биле су планске и према потребама које је држава постављала пред Војску Србије у наведеном периоду и биле су условљене формирањем специјалних организационих целина и школовањем стручних кадрова, који су управљали организационим облицима физичког васпитања.

5. ТЕОРИЈСКО - МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА

У току истраживања кандидат је користио *историјску методу* са следећим фазама:

- *прикупљање* података
- *проучавање* прикупљених података
- *критика* одабраних извора
- *синтеза* одабраних података

У току истраживања примењен је *историјски метод*. Применом овог метода у обзир су узете основне чињенице: хронологија догађаја, као и њихов развој, узрок и последице. Како би се ово утврдило проучавана је разноврсна историјска грађа и архивски материјали (записи и документа). Основни задатак истраживања се односио на *хеуристичку фазу*, односно напор у прикупљању што већег броја историјских извора, с обзиром на широк простор који је обухватао процес обуке у војсци (а самим тим и област физичког васпитања као његов интегрални део), у овако дугом временском

интервалу и који се односе на историјску перспективу управљања организационим облицима система физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године

При *проучавању* историјских извора извршена је одговарајућа *критика* прикупљене грађе. Пре свега, утврђивала се њихова околност и аутентичност настанка спољашњом критиком, док је унутрашњом критиком оцењивано да ли су ти историјски извори били у могућности да нам открију чињенице, околности и историјску истину одређених догађаја. На основу критике одабраних извора, неопходно је било извршити *синтезу* података утемељених на утврђеним и поузданим чињеницама које су кандидата довеле до одређених закључака, на основу којих је било могуће утврдити правце развоја и унапређења система физичког васпитања у Војсци Србије заснованим на историјским и научним чињеницама. У току истраживања, коришћена је релевантна архивска грађа Војног архива Министарства одбране Републике Србије, затим грађа Војног музеја, Генералштаба Војске Србије, Војне академије, као и Центра за Војно-научну делатност, информацију и библиотекарство у Београду.

У оквиру истраживања кандидат наглашава да је било потребно суочити се са тешкоћама у процесу трагања и прикупљања историјских извора пре свега због неких лимитирајућих чињеница. Војска Србије представља такав организациони систем у коме се спроводи поступак заштите података на основу *Закона о тајности података* Републике Србије. У зависности од степена тајности, законски рок престанка тајности за одређене архиве је износио од две до педесет година, што је аутоматски учинило недоступним широј јавности одређене податке пре свега из званичних архива Министарства одбране и Војске Србије. Такође треба имати у виду да се на територији бивше СФРЈ у периоду 1991-1995. године, догодио оружани сукоб, те да је наша земља била изложена бомбардовању НАТО снага 1999. године, а том приликом је уништен велики број историјских извора, те је истраживање засновано на доступним и релевантним подацима и чињеницама у оквиру материјала из архива, библиотека и установа Војске Србије, као и из установа из грађанства (на територији Републике Србије). Постојање још неких историјских извора (на територији бивше СФРЈ), који нису били доступни из наведених разлога, сасвим је могуће и извесно, али никако не умањује вредност добијених резултата, већ може представљати надоградњу постојећих и већ изнетих чињеница, закључака и мишљења у овом истраживању који су били засновани на доступној грађи.

6. СТРУКТУРА И САДРЖАЈ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација, која носи наслов „Историјска перспектива управљања организационим облицима система физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године“, има 10 поглавља са резимеом на српском и енглеском језику, уводом, литературом, прилозима и биографијом, односно 313 страна (од увода) - без прилога 293 странице. У раду се налази 8 шема и 68 табела, док се у прилозима налази 18 скенираних фотографија и 2 изјаве о ауторству рада. Рад има следећу структуру по поглављима:

РЕЗИМЕ

SUMMARY

УВОД

1. ПОЛАЗИШТЕ ИСТРАЖИВАЊА
2. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ЗАДАЦИ ИСТРАЖИВАЊА
3. ТЕОРИЈСКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА
 - 3.1. ДЕФИНИСАЊЕ ОСНОВНИХ ПОЈМОВА
 - 3.2. ПРЕГЛЕД ДОСАДАШЊИХ ИСТРАЖИВАЊА
4. ХИПОТЕЗЕ ИСТРАЖИВАЊА
5. ТЕОРИЈСКО - МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА
6. ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ 1945-2014. ГОДИНЕ
 - 6.1. ЈУГОСЛОВЕНСКА АРМИЈА У ПЕРИОДУ 1945-1950. ГОДИНЕ
 - 6.2. ЈУГОСЛОВЕНСКА НАРОДНА АРМИЈА У ПЕРИОДУ 1951-1992. ГОДИНЕ
 - 6.3. ВОЈСКА ЈУГОСЛАВИЈЕ У ПЕРИОДУ 1992-2003. ГОДИНЕ
 - 6.4. ВОЈСКА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ У ПЕРИОДУ 2003-2006. ГОДИНЕ
 - 6.5. ВОЈСКА СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ 2006-2014. ГОДИНЕ
7. ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ СИСТЕМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У ПРОЦЕСУ ОБУКЕ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ 1945-2014. ГОДИНЕ
 - 7.1. УСПОСТАВЉАЊЕ СИСТЕМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У ПРОЦЕСУ ОБУКЕ У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ АРМИЈИ ПОСЛЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА
 - 7.1.1. Организациони облици система физичког васпитања у процесу обуке у Југословенској армији у периоду 1945-1950. године
 - 7.1.2. Планови и програми физичког васпитања у процесу обуке у Југословенској армији у периоду 1945-1950. године
 - 7.1.3. Руковођење и кадрови у систему физичког васпитања у Југословенској армији у периоду 1945-1950. године
 - 7.2. ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ СИСТЕМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У

ПРОЦЕСУ ОБУКЕ У ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ НАРОДНОЈ АРМИЈИ У ПЕРИОДУ 1951-1992. ГОДИНЕ

7.2.1. Систем физичког васпитања у процесу обуке у Југословенској народној армији у периоду 1951-1992. године

7.2.2. Планови, програми и упутства физичког васпитања у процесу обуке у Југословенској народној армији у периоду 1951-1992. године

7.2.3. Руковођење и кадрови у систему физичког васпитања као саставног дела борбене обуке и васпитања војника и јединица у Југословенској народној армији у периоду 1951-1992. године

7.3. ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ СИСТЕМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У ВОЈСЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ У ПРОЦЕСУ ОБУКЕ У ПЕРИОДУ 1992-2003. ГОДИНЕ

7.3.1. Систем физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Југославије у периоду 1992-2003. године

7.3.2. Планови и програми физичког васпитања у Војсци Југославије и Упутство за физичку обуку из 1995. године

7.3.3. Руковођење у области физичког васпитања у Војсци Југославије

7.4. ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ СИСТЕМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У ПРОЦЕСУ ОБУКЕ У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ У ПЕРИОДУ 2003-2006. ГОДИНЕ

7.4.1. Систем физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије и Црне Горе у периоду 2003-2006. године

7.4.2. Планови, програми физичког васпитања и руковођење у процесу обуке у Војсци Србије и Црне Горе у периоду 2003-2006. године

7.5. ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ СИСТЕМА ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА У ПРОЦЕСУ ОБУКЕ У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ 2006-2014. ГОДИНЕ

7.5.1. Систем физичког васпитања у Министарству одбране Републике Србије и у Војсци Србије у периоду 2006-2014. године

7.5.1. Руковођење процесом физичке обуке у Војсци Србије

7.5.2. Планови и програми физичког васпитања у периоду од 2006 -2014. године и Упутство за физичку обуку у Војсци Србије

7.5.3. Настава физичког васпитања у оквиру војног школства (Школа националне одбране, Војна академија, Војна гимназија)

8. ДИСКУСИЈА

9. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

10. ЗНАЧАЈ И АКТУЕЛНОСТ ИСТРАЖИВАЊА

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ И ИЗВОРА

ПРИЛОЗИ

7. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА И ДИСКУСИЈА

Систем физичког васпитања у Војсци Србије, гледајући кроз историјску перспективу од 1945. године до данас, неизоставно је био део опште војне обуке и представљао је планску и дуготрајну активност која је била условљена процесом целокупне обуке у војсци, а у зависности од потреба самих оружаних снага ради обављања свих задатака у систему одбране. Такође, битни елементи који су имали утицај на процес целокупне обуке били су концепција и доктрина у систему одбране као и неки ограничавајући фактори: величина годишњег регрутног састава, дужина трајања обуке, намена јединице у систему војске, организацијско-формацијска структура оружаних снага, психо-физичке способности појединца, економске могућности државе и сл. Имајући у виду специфичност и процес војне обуке, у оквиру система физичког васпитања постојали су организациони облици физичког васпитања који су били носиоци значаја, улоге и темеља физичког васпитања припадника војске у циљу што боље оспособљености и реализације војних задатака у свим условима. Организациони облици физичког васпитања у војсци, гледајући кроз историју, своје утемељење су имали у упутствима, приручницима, плановима и програмима физичког васпитања који су у том периоду примењивани.

Систем физичког васпитања у процесу обуке Војске Србије, сагледан је кроз следеће периоде: 1945-1950; 1951-1992; 1992-2003; 2003-2006; 2006-2014. Оваква подела извршена је на основу систематских и организационих промена које су се дешавале кроз историју Војске Србије, као правног наследника оружаних снага на територији бивше СФРЈ. Историјска перспектива развоја физичког васпитања у војсци може се сагледати кроз неколико битних фактора који су се међусобно прожимали у току успостављања, развијања и усавршавања целокупног процеса овог дела опште-војне обуке. Ти фактори су: руковођење, стручни кадрови, организација (материјално-финансијска база), организациони облици физичког васпитања и реализација садржаја на основу упутстава и приручника из области физичког васпитања у војсци.

Сам развој физичког васпитања у *Југословенској армији* био је условљен друштвеним променама у ослобођеној земљи и тешком материјалном ситуацији пред којом се нашла и војска. Овај период је значајан као постављање темеља целокупне организације система физичког васпитања у процесу обуке у војсци. Основа система физичког васпитања били су организациони облици који су уведени од 1945. године: јутарње

вежбање, часови физичког (телесног) вежбања, спортске делатности (спортска такмичења, слетови, штафете, пролећни и јесењи кросеви, недеља спортова на води и др.) и од 1950. године уведен је час физичког вежбања за старешине. Упоредо са увођењем организационих облика дефинисани су први планови и програми физичког васпитања, који су били прилагођени специфичним задацима и наменама које су имали родови и службе у систему Југословенске армије. Кадрови из области физичког васпитања у првом периоду после Другог светског рата, ослањали су се на војна лица која су имала завршене курсеве из области физичког васпитања и који су били способни за реализацију садржаја у процесу обуке. Наравно од оваквог кадра нису се могли очекивати значајни резултати, па је ово било привремено решење, да би 1947. године било формирано прво Војно одељење при ДИФ-у, у Београду, које је одшколовало прву генерацију стручног кадра за рад у Југословенској армији у области физичког васпитања.

Период у коме су постојале *оружане снаге СФРЈ - ЈНА*, може се сматрати периодом великом развоја и успона целокупног процеса обуке, наравно обухватајући и процес обуке из области физичког васпитања по питању планирања, програмирања, руковођења и управљања организационим облицима система физичког васпитања. Поред постојећих, нови организациони облици који су били уведени у наведеном периоду били су: провера физичких способности војника и старешина (од 1951. године), поподне слободног вежбања - спортско поподне (од 1954. године), кондиционо физичко вежбање (од 1973. године), физичко вежбање у склопу војног стручне обуке (од 1973. године), слободне спортске активности и рекреација (од 1973. године уместо спортских делатности и јавних наступа), јавни наступи (као посебан организациони облик од 1973. године). У периоду постојања ЈНА многи организациони облици физичког васпитања су били укинута због специфичности и потреба процеса обуке. Током 1960. године на снагу ступа јединствено Упутство за физичко васпитање које је своје измене имало 1973. и 1986. године.

У периоду постојања државе СР Југославије, тадашње оружане снаге (*Војска Југославије*) су по питању система физичког васпитања у процесу обуке, наследиле организационе облике физичког васпитања са изузетком укидања кондиционог вежбања у односу на претходни период везан за ЈНА и увођењем теорије и методике физичке обуке као новог организационог облика физичког васпитања. Физичко васпитање је било интегрисано у борбену обуку као њен садржај, али је имало и

посебну функцију као елемент борбене готовости. Упутство о физичкој обуци из периода ЈНА из 1986. године, престало је да важи 1995. године ступањем на снагу новог Упутства из 1995. године који је са малим изменама и допунама било у примени све до 2011. године. Планови и програми физичког васпитања у периоду егзистирања ВЈ били су интегрисани са тактичком обуком и свим другим врстама практичног обучавања. Физичко васпитање је представљало област за чије су праћење, планирање и унапређење била задужена стручна лица из области физичког васпитања.

Војска СЦГ је постојала у сложеним друштвеним, економским, политичким и војним условима. То је период почетка реформисања свих друштвених институција, па и Војске СЦГ. Систем физичке обуке у ВСЦГ је био подсистем борбене обуке и непосредно је био у функцији достизања оптималне борбене готовости као окоснице у реализацији постављених задатака. Систем физичког васпитања и сам процес обуке је био истоветан као и у ранијем периоду постојања Војске Југославије. Примењивали су се организациони облици физичког васпитања као и у претходном периоду, а такође се примењивало и Упутство из 1995. године, с малим изменама и допунама категорија и провере физичких способности за војна лица. Од 2003. године ВСЦГ је постала пуноправан члан Међународног савета за војни спорт, што је довело до нових реорганизација спортских такмичења у војсци, што је допринело припадницима ВСЦГ брже и ефикасније праћење спортских трендова на светском нивоу.

Када се погледа период од формирања оружаних снага Републике Србије (*Војска Србије*) 2006. године, па до 2014. године, систем физичког васпитања се заснивао на организационим облицима претходних армија почев од ВЈ па до ВСЦГ. Целокупан процес обуке од 2006. године и формирања Војске Србије, обележиле су реформе у оквиру војног школства: интегрисање система војног образовања у јединствени образовни систем Републике Србије; усклађивање потреба војске са школовањем стручног кадра у свим областима (у складу са мисијама и задацима дефинисаним нормативним актима); школовање жена у високо-школским установама војске и сл. Када је у питању процес обуке у Војсци Србије, основну полугу у руковођењу данас представља Управа за обуку и доктрину ГШ ВС. Ова управа представља највишу организациону јединицу у систему војске формирану за руковођење и контролу процеса обуке, док се као непосредни извршиоци процеса сматрају јединице, команде и установе ВС. У данашњем процесу обуке Војске Србије физичка обука представља кључну улогу и темељ за надградњу војнострукне обуке, неопходне за ефикасно и

потпуно оспособљавање професионалних припадника Војске Србије. Основни документ по питању физичке обуке у Војсци Србије представља Упутство за физичку обуку из 2011. године које се заснива на доктрини обуке ВС и представља основу за управљање системом. Ово упутство је темељ планирања, организовања и реализације са јасно назначеним организационим облицима физичког васпитања у процесу обуке (са дефинисаним програмским садржајем, циљевима и задацима физичке обуке; са поделом надлежности физичке обуке у систему војске и сл).

Резултати истраживања су потврдили претпоставке да су у процесу обуке Војске Србије у периоду 1945-2014. године постојали организациони облици физичког васпитања који су имали утицај на развој структуре и реализацију система физичког васпитања у војсци, као и да су се циљеви из области физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије заснивали на примени упутстава за физичко васпитање. Такође, потврђено је да су реформе, спроведене у области физичког васпитања у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године, биле планске и према потребама које је држава постављала пред Војску Србије. Овај процес је био условљен формирањем специјалних организационих целина и школовањем стручних кадрова који су управљали организационим облицима физичког васпитања у оружаним снагама. У периоду 1945-2014. године, у Војсци Србије, су се употребљавали различити називи за физичко васпитање, а ова област је обухватала широки простор који се није односио само на физичко васпитање, већ и на спорт и рекреацију свих припадника оружаних снага. Примена разноврсних облика физичког васпитања у војсци била је усмерена на основни циљ - изградњу здраве, способне и свестрано развијене личности спремне за даље усавршавање и прилагођавање новим и специфичним условима извршавања војних задатака. Организациони облици физичког васпитања у Војсци Србије су правовремено и непрекидно осавремењавани новинама које су произилазиле из научних достигнућа и савремених потреба за унапређење борбене готовости њених припадника. Значај истраживања се односи на сагледавање историјских чињеница из области физичке културе и њихово анализирање са историјског аспекта у смислу организације, управљања и структуре унутар целине каква је Војска Србије, узимајући у обзир специфичност војне професије и струке.

8. СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ И ИЗВОРА

У овом поглављу кандидат је навео широк спектар библиографских јединица (96) које су се користиле током израде докторске дисертације.

1. Бјелица, О. (1983). *Војна академија Копнене војске 1944-1984*. Београд: Војноиздавачки завод.
2. Босиљчић, С., Драгнић, М., Морнар, З., Арсовски, С., Прешерн, М., Пејановић, Ђ., Заими, Б., Каменички, Ј., & Величковић, М. (1980). *Физичка култура и спорт у Југославији*. Београд: Спортска књига.
3. Булић, М. (1982). *Факторска структура резултата у моторичком задатку пешадијске препреке*. Дипломска налога. Љубљана: Висока школа за телесно културо.
4. Вајић, С. (2014). *Увођење, развој и реализација организационих облика физичког васпитања у Копненој војсци Југословенске народне армије у периоду 1945 – 1995*. Магистарски рад. Универзитет у Београду: Факултет спорта и физичког васпитања.
5. Вајић, С., Вукашиновић, В., & Стрелић, Д. (2015). Зборник апстраката - 11. Међународна конференција менаџмент, спорт, олимпизам. У: Шиљак, В. (2015). *Селекција кандидата за упис на Војну академију према физичким способностима*. (странице 189-197). Београд: Факултет за менаџмент у спорту Алфа Универзитет.
6. Весић, З., & Бабац, Д. (2011). *Војска Србије*. Београд: Министарство одбране РС.
7. Војна академија. (1900). *Споменица педесетогодишњице Војне академије 1850-1900*. Београд: Штампарска радионица Министарства Војске и Морнарице.
8. Војна академија. (1925). *Споменица седамдесетпетогодишњице Војне академије 1850-1925*. Београд: Штампарска радионица Министарства Војске и Морнарице.
9. Војна академија. (2006). *Наставни план и програм за предмет Физичка култура за студенте ВА - смер авијација*. Београд: Војна академија - интерни документ.
10. Војна академија. (2014). *Упутство и стандард за оцењивање испита из предмета Физичко васпитање 1, 2, 3, 4 и 5 - на основним академским студијама за кадете Војне академије*. Београд: Војна академија.
11. Војна енциклопедија. (1966). *Руковођење*. Београд: ВИЗ.
12. Војномедицинска академија. (1990). *Утицај психолошких, социолошких и физичких карактеристика војника на успех у обуци и васпитању у ЈНА*. Београд: Војна штампарија.
13. Војска Југославије. (2000.) *Упутство о обуци официра, подофицира, цивилних лица, команди и установа*. Београд: ВЈ.
14. Војска Србије. (2009). *Извод из плана и програма процеса обуке у командама, јединицама и установама Војске Србије из 2009. године* (интерни документ). Београд: Војна штампарија.

15. Војска Србије. (2012). *Извод из плана и програма процеса обуке у командама, јединицама и установама Војске Србије из 2012. године (интерни документ)*. Београд: Војна штампарија.
16. Војска Србије. (2015). Структура и организационе целине у Војсци Србије, <http://www.vs.rs/index.php?content=079c72d5-f713-102b-bdc2-a0672172d7df>, преузето 21.12.2015.
17. Генералштаб Војске Југославије, Сектор за оперативно-штабне послове, Четврта управа. (1996). *Упутство о спортским такмичењима у Војсци Југославије*. Београд: НИУ Војска.
18. Генералштаб Војске Југославије. (1994а). *Програм физичког васпитања старешина Генералштаба Војске Југославије за 1994. годину*. Београд: Управа за обуку - интерни документ
19. Генералштаб Војске Југославије. (1994б). *Упутство о унутрашњој организацији и раду Четврте управе*. Београд: ГШ ВЈ.
20. Генералштаб Војске Југославије. (1995а). *Упутство за физичку обуку у Војсци Југославије*. Београд: НИУ Војска.
21. Генералштаб Војске Југославије. (1995б). *Програм за физичку обуку војника - Прилог правилника и методике физичке обуке у ВЈ*. Београд: ГШ ВЈ - интерни документ.
22. Генералштаб Војске Југославије. (2003). *Измене и допуне упутства за физичку обуку у Војсци Југославије са тестовима и таблицама за оцењивање физичких способности професионалних припадника војске*. Београд: Управа за школство и обуку.
23. Генералштаб Војске Србије. Управа за обуку и доктрину (Ј-7). (2009). *Упутство о спортским такмичењима*. Београд: Војноиздавачки завод и Војна штампарија.
24. Генералштаб ЈНА. (1983). *Привремено упутство за рад команди - штабова у ЈНА*. Београд: Прва управа ГШ ЈНА.
25. Генералштаб ЈНА. (1995). *Упутство за физичку обуку у Војсци Југославије*. Београд: НИУ Војска.
26. Главни Генералштаб. (1879). *Ратник*, књига 2. (јули – децембар). Београд: Државна штампарија.
27. Документација Фискултурног одељења Четврте управе ГШ ЈНА. (1945-1979). *Историја телесног васпитања у ЈНА 1945-1979*. Фонд ССНО, АВИИ, К-279 до К-284. Београд: ССНО.
28. Државни секретаријат за народну одбрану. (1964). *План и програм васпитања и обуке партизанске бригаде*. Београд: Управа пешадије.
29. Државни секретаријат за народну одбрану. (1968а). *План и програм борбене обуке и васпитања војника и јединица партизанског батаљона*. Београд: Управа пешадије.
30. Државни секретаријат за народну одбрану. (1968б). *Програм васпитања и обуке војника саобраћајних јединица*. Београд: Саобраћајна управа.
31. Државни секретаријат за послове народне одбране ФНРЈ. (1953). *План инжењеријских јединица ЈНА*. Београд: Управа инжењерије.
32. Државни секретаријат за послове народне одбране. (1960а). *Упутство за телесно васпитање у Југословенској народној армији*. Београд: Војноштампарско предузеће.
33. Државни секретаријат за послове народне одбране. (1960б). *Приручник за телесно васпитање*. Београд: Војна штампарија.

34. Ђукић, С. (2013). *Страни утицаји на развој војне спортске доктрине у периоду 1878-1918. године*. Докторска дисертација. Београд: Филозофски факултет
35. Ивановић, Д. (1989). *Развој оружаних снага СФРЈ 1945 - 1995, Савезни секретаријат за народну одбрану - организација и надлежност*, књига 7. Београд: ВИНЦ.
36. Интернационални центар. (2005). Демобилизација и преквалификација за будућност - Војска Србије и Црне Горе, извод 31. Бон: БИЦЦ, <http://topgun.rin.ru/cgi-bin/texts.pl?category=state&mode=show&unit=295&lng=eng>, преузето 20.09.2015.
37. Интернационални центар. (2005). Демобилизација и преквалификација за будућност - Војска Србије и Црне Горе, извод 31. Бон: БИЦЦ.
38. Југословенска народна армија. (1964). *Привремено упутство за регрутовање и попуу у ЈНА*. Београд: Војна штампарија.
39. Јовановић, Б. (1954). Анализа успеха физичке обуке у једној подофицирској школи. *Војни гласник*, број 5, 66-67.
40. Југословенска армија. (1948). *Програм борбене обуке јединица за везу ЈА*. Београд: Команда везе Југословенске армије.
41. Југословенска армија. Команда артиљерије ЈА. (1947). *Програм борбене обуке земаљске артиљерије ЈА*. Београд: Војно - издавачки завод Министарства народне одбране.
42. Катедра Физичког васпитања Војне академије КоВ. (1992). *Програм физичког вежбања за ученике ВГ и СВШ*. Београд: Војна академија КоВ - интерни документ
43. Команда Ваздухопловства ЈА. (1946а). *План и програм борбене обуке ловачке авијације*. Београд: Војно-издавачки завод МНО.
44. Команда Ваздухопловства ЈА. (1946б). *План и програм борбене обуке јуришне авијације*. Београд: Војно-издавачки завод МНО.
45. Лонцовић, В., & Живковић, А. (1986а). *Развој оружаних снага СФРЈ 1945 - 1995, Обука и васпитање*, књига 11. Београд: ВИНЦ.
46. Лонцовић, В., & Живковић, А. (1986б). *Развој оружаних снага СФРЈ 1945 - 1995, Оружане снаге у изградњи земље*, књига 20. Београд: ВИНЦ.
47. Лончар, З., Улепић, З., Микић, В., Суша, Р., Анђелковић, М., Милеуснић, М. & Пејчић, П. (1989). *Развој оружаних снага СФРЈ 1945-1985, Ратно ваздухопловство и противваздушна одбрана*. Сплит: Војна штампарија.
48. Малић, Ј. (1953). Фискултура и спорт у Француској армији. *Војни гласник*, број 9, 93 - 95.
49. Марић, Л. (2006). *Ефикасност наставе физичког васпитања Војне академије различитог професионалног опредељења обзиром на услове рада*. Магистарски рад. Нови Сад : ФФК.
50. Марић, Л. (2011). *Развој моторичких способности и њихове релације са моторичком ефикасношћу студената Војне академије*. Докторска дисертација. Нови Сад: ФФК.
51. Марић, Л., Крсмановић, Б., Маринковић, М., & Грујић, С. (2012). *Ухрањеност кадета и процена ефективности наставе физичког васпитања током школовања на Војној академији*. Ниш: 51. конгрес Антрополошког друштва Србије.
52. Милојковић, Б. (1993). *Могућност примене полигона за оријентацију као наставног објекта за примењено физичко вежбање припадника специјалних*

- јединица Војске Југославије. У: Потребе, циљеви и правци развоја физичког васпитања у Војсци Југославије. Научни скуп. Београд: ГШ ВЈ.*
53. Министарство војске и морнарице Краљевине Југославије. (1937). *Општа ратна служба*. Београд: Министарство војске.
 54. Министарство народне одбране ДФЈ и Команда артиљерије. (1945). *План и програм за извођење трупне наставе код јединица дивизиске, аеропланске и пуковске артиљерије – јединачна обука*. Београд: ВИЗ.
 55. Министарство народне одбране ДФЈ. (1945). *План и програм за извођење трупне наставе у јединицама дивизиске и пуковске артиљерије*. Београд: ВИЗ.
 56. Министарство народне одбране ФНРЈ. (1951). *Приручник за гимнастику, атлетику, бокс и рвање*. Београд: ГШ ЈА.
 57. Министарство народне одбране. (1945). *Упутство за физкултурни рад у јединицама*. Београд: Политичка управа.
 58. Министарство народне одбране. (1949). *Привремени правилник о организацији и надлежности Министарства народне одбране*. Београд: МНО.
 59. Министарство одбране Србије и Црне Горе, Сектор за политику одбране. (2005). *Бела књига одбране државне заједнице СЦГ*. Београд: НИЦ Војска.
 60. Министарство одбране. (2010). *Српско војно школство*. Београд: Војна штампарија.
 61. Министарство одбране. ГШ ВС, Управа за обуку и доктрину. (2011). *Упутство за физичку обуку у Војсци Србије*. Београд: Војна штампарија.
 62. Министарство воено. (1867). *Извод из пешачки правила*. Београд: Државна књигопечатна.
 63. Перић - Чановић, Д. (2000). *Настава физичког васпитања у Војној академији Копнене војске од оснивања до распада СФРЈ (1850-1990)*. Докторска дисертација. Београд: Факултет физичке културе.
 64. Перић, Д. (2000). *Методологија 3*. Београд: Финне Граф.
 65. Петковски, Д. & Кнежевић, Б. (1987). *Политички комесари наше армије*. Београд: Експортпрес.
 66. Петковски, Д., Јовановић, М., Николовски, Б., Прелевић, М., Граховац, М. & Кнежевић, Б. (1981). *Оружане снаге Југославије 1941-1981*. Београд: Војна штампарија.
 67. Радосављевић, М., Станишић, Т., Висковић, Б. & Антић, Б. (1988). *Развој оружаних снага СФРЈ 1945-1985, Ратна морнарица*. Београд: ВИЦ.
 68. Радош, С., Маринковић, М., & Козомара, Ђ. (2011). *Swimming similarities and differences from Military Academy cadets*. Sport science, decembar 24, 2011, vol 4, issue 2, (60-64).
 69. Раичковић, Р. (1959). Провера телесне способности регрута - једно искуство. *Војни гласник*, број 13, 56-59.
 70. Раичковић, Р. (1960). Нека актуелна питања телесног васпитања. *Војни гласник*, број 14, 86-88.
 71. Ранђеловић С., & Јовановић, С (1999). *Војска Југославије*. Београд: НИЦ Војска
 72. Ранђеловић, М. (2012). *Анализа моторичких способности кадета спортиста и неспортиста Војне академије*. Мастер рад. Београд: ФСФВ.
 73. Родић, Н. (1988). *Кинезиологија. Латентна структура неких ситуационо-моторичких тестова потребних за оружане снаге*. Загреб: Институт за кинезиологију Факултета физичке културе.

74. Родић, Н. (1993). Утицај основне обуке на физичку припремљеност, *Нови војни гласник*, 3, 24-27.
75. Родић, Н. (19976). *Физичке способности - основ борбеног оспособљавања*. Београд: ГШ и ВА.
76. Родић, Н., Момировић, К., Метикош, Д., Хофман, Е., Хошек, А., & Прот, Ф. (1985): *Конструкција и валидација батерије тестова за проверу физичке припремљености војника, питомаца и старешина ЈНАразних старосних категорија*. Елаборат. Загреб: Институт за кинезиологију Факултета физичке културе .
77. Роксандић, Р., Секулић, А., Стојановић, М., Трифони, А., Филиповић, Б., & Цигановић, П. (1988). *Развој оружаних снага СФРЈ 1945-1985, Копнена војска*, књига 3. Сплит: ВИЗ и новински центар.
78. Савезни секретаријат за народну одбрану. (1973а). *Упутство за физичко васпитање у ЈНА*. Београд: Војна штампарија.
79. Савезни секретаријат за народну одбрану. (1973б). *План и програм борбене обуке и васпитања морнара у морнаричком наставном центру*. Београд: Управа Ратне морнарице.
80. Савезни секретаријат за народну одбрану. (1978). *План и програм борбене обуке и васпитања морнара и јединице морнаричке инжињерије*. Београд: Управа Ратне морнарице.
81. Савезни секретаријат за народну одбрану. (1980а). *План и програм борбене обуке и васпитања војника и јединица авијације, ваздухопловнотехничке и техничке службе у РВ и ПВО*. Београд: Војноиздавачки завод.
82. Савезни секретаријат за народну одбрану. (1980б). *План и програм борбене обуке и васпитања војника, кандидата за командире одељења и јединица АБХО*. Београд: Војноиздавачки завод.
83. Савезни секретаријат за народну одбрану. (1986). *Упутство за физичко васпитање у оружаним снагама ЈНА*. Београд: Војна штампарија.
84. Сектор за људске ресурсе МО, Управа за кадрове. (2010а). *Програм командно - штабног усавршавања официра*. Београд: Војна академија.
85. Сектор за људске ресурсе МО, Управа за кадрове. (2010б). *Програм основног командно – штабног курса*. Београд: Војна академија.
86. Станић, Р., & Машић, З. (1989). *Место и улога физичког васпитања у ЈНА и психофизичке способности војника ЈНА*. Реферати и саопштења са саветовања: Психофизичка способност, дораслост и зрелост деветнаестогодишњих регрута – војника за војну службу. Београд: ССНО - Санитетска управа.
87. Станишић, М. (1973). *КПЈ у изградњи оружаних снага револуције*. Београд: Војноиздавачки завод.
88. Стевановић, А. (1967). Провера телесне способности војника – упоредна анализа резултата провере. *Војни гласник*, број 2, 78-84. Београд: ЈНА.
89. Стокић, С. (1883). Мисли о вежбању пешадије и здружених родова војске у пољској - ратној служби, *Службени војни лист*, број 11, од 19. Марта, 575-580.
90. Стокић, С. (1883). Рекрутска школа, *Ратник*, књига II, св. VII, 24-27.
91. Стрелић, Д. (2013). *Физичка култура за кадете Војне академије*. Београд: ЗД+.
92. Годоров, Д. (2013). *Допринос војних спортских манифестација јачању међународне војне сарадње на Балкану*. Докторска дисертација. Београд: Војна академија Универзитета одбране.

93. Томић, М. (1995). *Менаџмент у спорту*. Београд: Минетко.
94. Форца, Б. (2009)., Суштинске оперативне способности Војске Србије као чинилац потребних знања официра. Зборник радова: *Потребна знања официра Војске Србије 2010-2020. године* (страница 57). Београд: Центар за библиотекарство, војнонаучну документацију и информације.
95. Херкаловић, С. (1897). *Рапорт о садашњем стању Кнежевско - српске Војне академије*, књига 14. Београд: Дело.
96. Четврта управа ГШ ВЈ. (1992). *Трансформација Физичког васпитања у Војсци Југославије*. Београд: Четврта управа ГШ ВЈ - интерни документ.
97. Четврта управа ГШ ВЈ. (1992). *Трансформација Физичког васпитања у Војсци Југославије*. Београд: Четврта управа ГШ ВЈ - интерни документ.
98. Шушњић, Ђ. (1999). *Методологија*. Београд: Чигоја штампа.

9. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

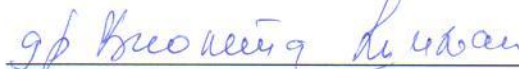
На основу целокупне анализе структуре и садржаја докторске дисертације кандидата мр Саше Вајића под називом „Историјска перспектива управљања организационим облицима система физичког васпитања у процесу обуке у Војсци Србије у периоду 1945-2014. године“, Комисија констатује да је докторска дисертација адекватно постављена према одобреној концепцији. Резултати истраживања и у теоријском и емпиријском погледу дају оригиналан научни допринос развоју спорта и физичког васпитања у Војсци Србије и шире. Обзиром да је докторска дисертација значајна, актуелна, оригинална и коректно методолошки постављена, Комисија сматра да су се стекли услови за јавну одбрану и

ПРЕДЛАЖЕ

Научно - наставном већу Факултета за менаџмент у спорту Алфа БК Универзитета у Београду, да прихвати докторску дисертацију кандидата мр Саше Вајића и да одобри јавну одбрану.

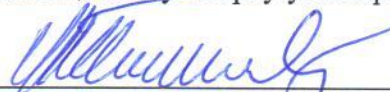
У Београду, 17.06.2016. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Виолета Шиљак, ред. професор

Факултета за менаџмент у спорту у Београду

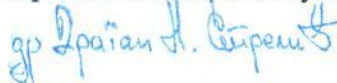
др Драган Животић, ред. професор

Факултета за менаџмент у спорту у Београду

др Слађана Мијатовић, ред. професор

Факултета за спорт и физичко васпитање у Београду

др Драган Стрелић, доцент

Војна академија, Универзитет одбране у Београду